

Већу Интердисциплинарних докторских студија
Универзитета уметности у Београду
Косанчићев венац 29
11000 Београд

ИЗВЕШТАЈ

Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

„ОДЛУКА - краткометражни филм у интерактивном медију”

кандидаткиње

Бранке Бешевић Гајић

Веће интердисциплинарних докторских студија Универзитета уметности у Београду, на седници одржаној 14. маја 2021. године, донело је одлуку о образовању Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта „ОДЛУКА - краткометражни филм у интерактивном медију“ Бранке Бешевић Гајић, студенткиње докторског студијског програма Дигитална уметност Интердисциплинарних студија Универзитета уметности у Београду.

На основу увида у реализован уметнички део пројекта и поднети писани материјал, комисија у саставу:

Срдан Голубовић, редовни професор Факултета драмске уметности,

Јанко Баљак, редовни професор Факултета драмске уметности,

др ум. Марко Стојановић, доцент Факултета музичке уметности,

др Соња Маринковић, редовни професор Факултета музичке уметности, коментор

и др ум. Иван Правдић, редовни професор Академије уметности у Новом Саду, ментор

закључила је да кандидаткиња може да приступи одбрани докторског уметничког пројекта.

Биографија кандидаткиње

Бранка Бешевић Гајић рођена је 1982. године, мастер је драмска и аудиовизуелна уметница. Као филмска редитељка у статусу је самосталне уметнице репрезентативног Удружења филмских уметника Србије. Завршила је студије на Факултету драмских уметности у Београду у класи професора Горана Пековића филмом “Дом анђела” на којем потписује сценарио и режију. Дебитовала је филмом “Лауш” који је после београдске премијере у Сава центру био у широкој биоскопској дистрибуцији у Србији и региону, а затим је уследио фестивалски живот у Америци, Аустралији, Јужној Африци, Русији и Кини. Приказан је у Торонту, Њујорку, Сиднеју, Бризбејну, Аделаиди, Перту, Вулагонгу, Мелбурну, Канбери, Пекингу, Јоханесбургу, а у Москви је освојио награде и признања за режију и уметнички допринос. На фестивалу српског филма у Чикагу 2014. увршћен је међу најбоља филмска остварења. Као редитељка на телевизији Студио Б, режирала је сто двадесет епизода живог јутарњег програма “Београде, добро јутро”. Потписује режију и на играном серијалу “У апартману са Зораном и Дејаном” за који је осмислила је и дизајнирала студио за комплетну сезону 2017/2018. Режирала је дугометражни играно-документарни филм “Свети Мардарије - Владика без адресе” 2019. и концерт “Тридесет наших” 2018. Била је чланица стручног жирија на међународном Мостар Филм фестивалу 2018. посвећеном филмској глуми. Редитељка је у продукцији МС-Филм где 2020. потписује режију играног филма “Милојев дар”.

Добитница је награда:

Бдење Јакова Орфелина на 10. Филмском фестивалу Бдење Душе у Сремским Карловцима 2016. Најжена XXI века у категорији Драмске и аудиовизуелне уметности, из области филмске режије, награда за редитељска и продуцентска дела.

Гран при (Grand Prix) за режију филма “Лауш” на интернационалном фестивалу Златна Буклија 2016.

Гран при (Grand prix) за сценарио филма “Дом анђела” на фестивалу међународног документарног филма у Великој Плани 2017.

Награда “др Дејан Косановић” за најбољи дипломски-мастер рад Факултету драмских уметности 2017.

Награда City Festa у Нишу на фестивалу филма и музике 2019.

Детаљна анализа докторског уметничког пројекта

Увек актуелна и непроболна тема партнерског насиља окосница је уметничког докторског пројекта „ОДЛУКА - краткометражни филм у интерактивном медију“ Бранке Бешевић Гајић. Практично-уметничким и теоријско-теренским истраживањем креирана је играна структура у интерактивном медију. Изузетно је потенцирано и развијено моноауторство у интерактивном играном филму који је ауторка сама режирала, писала сценарио, продуцирала и постпродуцирала филм, те уклопила и обрадила одабрану музику.

Сам назив рада указује на интерактивност јер публика је та која је доносила одлуке главних јунака и тако усмеравала ток радње ка различитим верзијама филма. Коришћењем гласачке платформе у дигиталном телекомуникационом медију, гледаоци су бирали и (ко)креирали радњу филма.

Практични део пројекта

Бранка Бешевић Гајић је створила и приказала сложену и снажну психолошку драму у којој се преплићу облици физичког и психичког насиља и друштвеног реаговања на насиље. Пар главних јунака и десетак споредних се преплићу у два филмска времена и бројне, одлично испреплетене, породично/партнерско/комшијске односе. Професионално реализован и јасно режиран да изазове намерене емоције, интерактивни филм “Одлука” је тестиран у програму Твајн а презентован је коришћењем интерактивне платформе Камтазија. Кориштећи форму интерактивног филма, сам гледалац је постављен у улогу редитеља и монтажера који коришћењем дигиталног медија утиче на судбину ликова и ток приче. Слично интерактивности видео игара, гледалац има опцију да изабере у ком смеру ће се радња одвијати. На крају сваке сцене слика се замрзне и понуде се две опције. Филм се није користио као стандардно средство за вођење наратива, већ кандидаткиња усмерава моћ медија за покретање важног друштвеног питања о насиљу и тако развија одговорност гледаоца.

Писани део пројекта

Писани део пројекта чине методолошка и теоријска истраживања различитих области везаних за филмско стваралаштво као и за значајне специфичности докторског уметничког

пројекта Бранке Бешевић Гајић. Ауторка дефинише не само уметнички циљ пројекта већ и циљну групу, поетику рада и истраживачке методе и структуре. Анализира Андреја Тарковског као узор, представља досадашња постигнућа интерактивног филма, презентује филм као едукативно средство, упознаје нас са брзинама информација у интерактивним медијима и специфичностима интерактивног наратива. Одмах затим показује своју интерактивну шему. Представља нам фазе припреме снимања, синопсис интерактивног филма и редитељску експликацију, упознаје нас са мизанкадром филмског призора и карактеризацијом главних и споредних ликова. Пише о раду о дигиталним програмима које је користила у реализацији интерактивног филма “Одлука” и тематизује филм и насиље. Кроз технички оквир пројекта представља елаборат изводљивости, продуцентску експликацију и тим са којим је сарађивала (директор фотографије, сценограф, костимограф). Пише на који је начин користила музику у филму, који су били извори за буџетирање филма, ко су копродуценти, како је решавала питање потенцијалних спонзора и “product placement” за филм, коју је технику користила, који је био оквирни план снимања, како планира дистрибуцију филма и свечану премијеру. Посебна поглавља посвећена су јавном извођењу рада, мапирању потенцијалних филмских фестивала као и очекиваним приходима које би филм могао да оствари у експлоатацији. Ауторка препознаје свој уметничко истраживачки допринос и остварене резултате истраживања. После закључка прилаже обиман и релевантан списак литературе, вебографију и списак филмова. Посебан значај представљају документарно припремни прилози: сценарио интерактивног филма, књига снимања, маркетиншки медијски план попис директних трошкова интерактивног филма, пресклипинг и шоурил.

Оцена остварених резултата

Превазилажење филма као комуникативно једносмерног и наративно линеарног медија већ је приметна, али не и масовно прихваћена културна пракса. Интерактивни филм “Одлука” корак је напред ка партиципативном филму. Сложен и захтеван посао писања дивергентног сценарија са више могућих расплета и смерова приче, снимање, режија, продукција и постпродукција више од сат и по “базе сцена” филма, квалитетно су и темељно урађени. Публика у Комбанк дворани је активно учествовала у интерактивном приказивању филма, а после завршетка су посетиоци тражили да погледају и сцене које су, као последицу својих одлука, пропустили. Медији су у значајној мери обележили јавно извођење докторског уметничког

пројекта Бранке Бешевић Гајић, како због у нашој пракси новог приступа, тако и због, нажалост, увек актуелне теме партнерског насиља. Управо је та тема детаљно и аутентично истражена и изражена филмских средствима. Кратки метар који је најављен у предлогу теме, проширен је на средњи метар, што у још већој мери показује умеће кандидаткиње.

Критички осврт референата

Главна тема у уметничком истраживању а затим и креацији филма је партнерско насиље, његови узроци, последице, облици и начини решавања. Ауторка је посвећено, темељно и свесно приступила теми, истражила је и артикулисала у форми интерактивног филма који у зависности од гласања публике може да траје између дванаест и шездесет минута. Промишљајући етику и естетику како филмске тако и интерактивне уметности, Бранка Бешевић Гајић је створила емотивно снажно дело које позива на учествовање и дискусију. Писани део рада својим обимом, прецизношћу, широким спектром тема и разноврсним прилозима који нам приближавају сложеност процеса стварања играног филма и то интерактивног, представља значајан документ и о специфичној теми, и о процесу докторског уметничког истраживања, и о шире друштвеним феноменима и стваралачким праксама.

Закључак комисије

Кандидаткиња је у докторском уметничком пројекту „ОДЛУКА - краткометражни филм у интерактивном медију“ успешно представила практично и теоријско истраживање, реализовану креацију интерактивног филма и коришћење дигиталне платформе за учешће публике бирањем могућих верзија наратива. Одабрана и значајна тема партнерског насиља обрађена је на оригиналан и контролисано дејствујући начин.

Бранка Бешевић Гајић је своја знања из филмских техника и поступака максимално способно искористила у реализацији овог докторског уметничког пројекта, пишући сценарио, режирајући, продуцирајући и постпродуцирајући играни филм, па и уклопивши и обрадивши одабрану музику и снимљени звук. Јасно је дефинисала идејне, тематске и методолошке поставке уметничког пројекта, успешно га реализовала и документовала у писаном делу рада. Тако је потврдила своје стваралачке способности у дигиталној филмској уметности на самосвојан и иновативан начин.

Имајући све наведено у виду, комисија предлаже Већу интердисциплинарних студија и Сенату Универзитета уметности да кандидаткињи Бранки Бешевић Гајић одобри одбрану докторског уметничког пројекта „ОДЛУКА - краткометражни филм у интерактивном медију“.

У Београду, 5.7. 2021.

Комисија:

Срдан Голубовић, редовни професор ФДУ

Јанко Баљак, редовни професор ФДУ

др ум. Марко Стојановић, доцент ФМУ,

др Соња Маринковић, редовни професор ФМУ, коментор

др ум. Иван Правдић, редовни професор АУНС, ментор